

Kapacitetsregnskabet

Saturday, 08 November 2008

Last Updated Friday, 02 July 2010

Kapacitetsregnskabet

- er en regnskabstype, der egner sig som informationsgrundlag ved ledelsens beslutningsproces i økonomisk virksomhed, hvor man disponerer anvendelsen af et kapacitetsgrundlag for en periode med henblik på realisering af et indtjeningspotentiale.

Af tilfældige historiske årsager skabtes der i løbet af 1960'erne indenfor læren om virksomhedsøkonomi en sondring mellem fagområderne driftsøkonomi og internt regnskabsvæsen.

Indenfor driftsøkonomien beskæftigede man sig hovedsaglig med lovmæssigheden i virksomhedens omkostningsforløb og forkalkulationer til brug for budgettering.

Indenfor det interne regnskabsvæsen beskæftigede man sig i lang tid næsten udelukkende med indtægts- og omkostningsregistrering af indtrufne hændelser herunder med efterkalkulationer.

Denne arbejdsdeling førte desværre til en urealistisk forestilling om, at der fandtes 2 indholdsmæssigt afvigende sæt af omkostningsbegreber.

Det ene kaldtes det driftsøkonomiske omkostningsbegreb, baseret på offerdefinitionen. Det andet det regnskabsmæssige omkostningsbegreb baseret på den såkaldte forbrugsdefinition.

Efterhånden som kravene om planlægning trængte sig på i erhvervslivet optog det interne regnskabsvæsen både forkalkulationer og budgetlægningen indenfor sine rammer.

Det stod nu klart, at der ikke eksisterede 2 begrebsapparater for omkostninger men kun et og at økonomiinformationer logisk kunne samles i 4 hovedgrupper - analyse, vurdering, planlægning og kontrol.

På hver af disse 4 områder anvendes i stigende grad disponeringssynsvinklen ved klassifikation af omkostninger, og den samme grundlæggende økonomimodel der ligger til grund - nemlig Kapacitetsregnskabsmodellen. I daglig tale kaldet Kapacitetsregnskabet. Kapacitetsregnskabet særlige kendetegn er et sæt af enkle regler for budgetsammenstilling i budgetfasens vurderingstrin, hvor kapacitetsgrader er et vigtigt beslutningskriterium ved valg imellem alternativer der trækker på de samme ressourcer og derfor gensidigt udelukker hinanden i en knaphedssituation.

Selvom it-teknologien har gjort store fremskridt volder det imidlertid stadig teknikerne en del problemer at forstå at modellen hviler på hvad man kan kalde et asymmetrisk datagrundlag, som man programmeringsmæssigt stadig ikke mestrer på et niveau, hvor man er istand til at fremstille programmer der på tilfredsstillende måde kan leve op til de asymmetriske datakrav.

Universitetsøkonomer har altid ligget under for selvkostmodellen og hænger altså stadig fast i den lineære algebra. Man har i modernitetens navn ændret begrebernes navne fra fordelingsnøgler til costdrivere og omkostnings- eller aktivitetsobjekter etc. under overskrifter som f.eks ABC Management, ABC Costing og Time Driven ABC etc. Det ændrer dog ikke det faktum, at beregningerne stadig baseres på fordeling af faste omkostninger med ligningssystemer af 1. orden - med kun én dimension.

Kapacitetsregnskabet er det 20'ede århundredes mest kvalificerede bidrag til økonomiinformation for økonomistyring af resultatcenter opdelt i virksomheder idet det lægger økonomiansvaret på de rette skuldre - nemlig de personer i virksomhederne, der skal skabe de planlagte resultater.